

Souhrnná teritoriální informace:

Jordánsko

Velvyslanectví České republiky v Ammánu 31. 5. 2021 14:42

Jordánsko vzniklo z bývalého britského mandatorní území Zajordánsko. Nezávislost získalo v roce 1946 a z emirátu se stalo královstvím. Vládnou mu králové z rodu Hášimovců, současným vládcem je Abdulláh II. Král má velmi významné postavení v rámci země, kterou rovněž aktivně reprezentuje v zahraničí. Dle ústavy mu náleží výkonná moc, kterou vykonává prostřednictvím ministrů. Zákonodárnou moc sdílí společně s parlamentem, složeným z volené Sněmovny a jím jmenovanými členy Senátu. Justici tvoří civilní a náboženské soudy - ty řeší především rodinné právo. Obchodní spory spadají pod civilní systém soudů. Soudní řízení bývají velmi zdlouhavá a související byrokracie je jak komplikovaná, tak finančně náročná. Jordánsko v mnoha různých ohledech ovlivňuje jeho poloha na Blízkém východě i zainteresovanost v izraelsko-palestinském konfliktu. Rozloha a počet obyvatel Jordánska jsou srovnatelné s Českou republikou. Velikost jordánské populace přitom donedávna dosahovala mnohem nižších hodnot, důvodem tak výrazné změny jsou silné uprchlické vlny z okolních států - Sýrie, Iráku a dlouhodobě Palestiny. Pandemie zasáhla Jordánsko v situaci, kdy rychlý nárůst obyvatel, nedostačující infrastruktura, závislost na půjčkách a grantech ze zahraničí, vysoké náklady na bezpečnost, a především odkládání zásadních politických a ekonomických reforem, dostaly zemi do neustále se zhoršující ekonomické krize. Dopady pandemie akcelerovaly nárůst nezaměstnanosti na 25 % (u mladých do 24 let na hrozivých 50 %) a také vnitřního i vnějšího zadlužení. Pro ekonomiku tak výrazně orientovanou na služby, jako je jordánská, znamená pandemie nejen výrazný zásah do jejích výdajů, ale i příjmů. Klíčový sektor cestovního ruchu je přitom zdrojem výtěžku i pro velkou část místní populace. Ztracená pracovní místa díky pandemii se počítají ve statisících. Lze bez zaváhání říci, že oživení ekonomiky je přímo spojeno s rozsahem a rychlostí obnovy turismu. Jordánsku se kromě státních donorů dostává výrazné podpory od Světové banky, Mezinárodního měnového fondu nebo také Evropské banky pro obnovu a rozvoj, které zároveň tlačí na realizaci reforem, ať už jde o restrukturalizaci ztrátového energetického sektoru, snížení byrokratické zátěže a nákladů na státní správu, nový investiční zákon nebo dokončení revize daňového systému. K otočení kormidla směrem k růstu jsou navíc potřeba také rozsáhlé investiční aktivity, k nimž v zemi ale chybí potřebný kapitál a i z deficitního rozpočtu je na ně vyčleněno jen pár procent. Nová vláda, vzešlá z voleb na podzim 2020, přitom ve svém programu slíbila investiční směršť do neurgálních bodů Jordánska, jako jsou obnovitelné zdroje, modernizace infrastruktury a zemědělství, digitalizace a veřejné zdravotnictví. Bez investic a zásadních strukturálních reforem se přitom Jordánsko bude nevyhnutelně potápět ve stávajících obtížích. Z pohledu ČR je trvale stabilní a perspektivní obranný sektor, do něhož směřuje třetina rozpočtu a který již má dobré zkušenosti se spoluprací s českými firmami. Nárůst spotřeby vody a její tenčící se zásoby v 3. nejsušší zemi světa činí životně důležitým sektorem vodohospodářství ve všech jeho aspektech. Nedostatek vody souvisí i se zastaralým zemědělstvím a jeho závislostí na (v současné době velmi nevhodném) zavlažování. Modernizace zemědělského sektoru je jednou z hlavních vládních priorit i z důvodu poptávky po větší potravinové bezpečnosti. K naplňování potenciálu, který Jordánsku přináší poloha na rozhraní Evropy, Afriky a Asie včetně přístupu k Rudému moři, mu chybí dostatečná a kvalitní vnitrozemská infrastruktura. Jediná fungující železnice je zastaralá, silniční výstavbu stále zákon omezuje pouze na místní firmy. Vysoká míra i kvalita technického vzdělání Jordánců je jedním ze stimulů rychlého rozvoje ICT sektoru, přičemž Jordánsko se netají ambicemi stát se regionálním informačním hubem. Je životním zájmem Jordánska, aby se odhodlalo k potřebným reformám, zlepšilo investiční prostředí a přesunulo finance od dotací k investicím. Ve chvíli, kdy to nastane, je třeba být u toho, protože to znamená řadu zajímavých příležitostí v oborech, kde má ČR rozhodně co nabídnout.

Základní údaje	
Hlavní město	Ammán
Počet obyvatel	11,20 mil. (2020 - cca 30 % nemá jordánské občanství)
Jazyk	státní jazyk arabština, používání angličtiny běžné
Náboženství	islám (95%), minoritně křesťanství, drúzové ad.
Státní zřízení	konstituční monarchie
Hlava státu	Abdulláh II.
Hlava vlády	Bisher Al-Khasawneh
Název měny	Jordánský dinár (JOD)
Cestování	
Časový posun	+ 1 hod. (letní i zimní čas)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	JUDr. Josef Koutský
Ekonomický úsek	Mgr. Zuzana Benešová
Konzulární úsek	Mgr. Jana Kostrounová, Ph.D.
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	41 mld. USD
Hospodářský růst (%)	- 5,1 % (2020)
Inflace (%)	0,3% (2020)
Nezaměstnanost (%)	25 % (2020)

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Jordánské hášimovské království (Al-Mamlaka al-urduníja al-hášimíja) je konstituční monarchií, která vznikla v roce 1921 jako britský protektorát a emirát Zajordánsko v čele s rodem Hášimovců. V roce 1946 získala nezávislost a stala se královstvím, z emíra pak král. Od roku 1999 je jím Abdulláh II. Král jako hlava státu rozpouští parlament a vyhlašuje volby, je také hlavním velitelem ozbrojených sil. Jordánský parlament je dvoukomorový, horní komorou je Senát, jehož členy jmenuje i odvolává král, místa poslanců Sněmovny jsou obsazována na základě voleb. Premiéra jmenuje král na doporučení Sněmovny, další členy vlády pak na základě doporučení premiéra.

Značný vliv na dění v Jordánsku mají tradiční kmeny a rody. Výrazná většina poslanců ve Sněmovně vzešlé z listopadu 2020 jsou bezpartijní, byť kandidovali za jednotlivé politické strany, z nichž žádná nemá naději na získání dominantního postavení. I proto má prakticky každá vláda relativně vratké postavení, dochází k velmi častým obměnám ministrů i samotných premiérů. Také Jordánsko čelí tlaku islamistické radikalizace, vlivné hnutí Muslimské bratrstvo je přitom od roku 2020 zakázáno.

1.2 Zahraniční politika země

Jordánsko se zejména v rámci regionu profiluje jako prozápadně orientovaná země, dlouhodobě strategický je jeho vztah s US, a to jak v bezpečnostní, tak obchodní rovině. Má úzké vazby na EU a zejména její „staré“ členy - Německo, Francii a Velkou Británii. S tou po jejím vystoupení z EU již uzavřelo dohodu o volném obchodu. Klíčové jsou dlouhodobé vztahy se zeměmi Zálivu. Všechny tyto země jsou (či donedávna byly - viz Saúdská Arábie) významným poskytovatelem finanční pomoci Jordánsku, a to zejména s ohledem na množství uprchlíků z okolních zemí, které Jordánsko postupně přijalo. Geopolitickou situaci samostatného Jordánska kontinuálně ovlivňuje především palestinsko-izraelský konflikt. Jordánsko má od roku 1994 podepsáno mírovou dohodu s Izraelem, jordánský král je správcem muslimských a křesťanských svatých míst v Jeruzalémě. Po podpisu tzv. Abrahámovských dohod mezi Izraelem a dalšími arabskými zeměmi se postupně mění jordánská regionální pozice. Jednou z reakcí je utužování vztahů s Egyptem a Irákem, a to jak v politické, tak i ekonomické rovině.

1.3 Obyvatelstvo

Jordánsko má v současné době zhruba 11 miliónů obyvatel, z nichž třetina nemá jordánské občanství (zahraniční pracovní síly a uprchlíci). Přes 97% všech obyvatel jsou Arabové, více jak dvě třetiny jsou palestinského původu. Státním náboženstvím je islám sunnitského směru (94%), v zemi žijí i (nejen) jordánští křesťané především pravoslavného vyznání (4%), další 2% obyvatel jsou šíité či drúzové. Průměrná hustota je 115 obyvatel na kilometr čtvereční, nicméně na většině území nepřesahuje 10. Přes 90% lidí žije ve městech a více než polovina přímo v oblasti hlavního města Ammánu. Průměrný věk je pod 24 let, ekonomicky aktivních je 2,6 miliónu obyvatel. Gramotnost jordánských občanů se blíží 100%. Počet obyvatel se za posledních padesát let se zvětšil pětinašobně, ještě v roce 2005 byl poloviční. Tento rychlý nárůst vytváří enormní tlak na jordánskou infrastrukturu od školství a zdravotnictví po zásobování vodou a elektřinou a je způsoben hlavně přílivem uprchlíků z okolních států. OSN stále v Jordánsku registruje jako uprchlíky přes 2,2 milionu Palestinců, 370 tisíc z nich žije v deseti jí spravovaných uprchlických táborech. V době války v jejich zemi dorazilo do Jordánska přes milión Iráčanů, nyní je oficiálně registrováno necelých 70 tisíc iráckých uprchlíků, část zemi již opustila a další se etablovala do jordánské společnosti především ekonomicky. Dle oficiálních vládních údajů je v zemi také 1,2 miliónu Syřanů, někteří z nich získali pracovní povolení. Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky registruje v Jordánsku přes 665 tisíc syrských uprchlíků (polovinu tvoří děti), z nichž pětina z žije ve třech uprchlických táborech. V zemi jsou také manuální pracovníci především z Egypta (více jak 1 milión) a jihovýchodní Asie.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Covidový rok 2020 přinesl Jordánsku propad HDP o 5 % a u státního dluhu překonání hranice 117 % HDP. Zejména na rychlosti obnovy turistického ruchu, maloobchodu a restartu stavebnictví závisí, zda dojde k předpokládanému růstu HDP o 2,6 % v roce 2021, resp. o 3,3 % v roce 2022. Pandemie prohloubila dlouhodobé problémy jordánské ekonomiky – kromě vnějších faktorů se jedná mj. o odkládání potřebných politických, hospodářských i sociálních reforem i dlouhodobě deficitní rozpočet. Nezaměstnanost z 20 % narostla na 25 % (u mladých lidí na 50 %), poklesly příjmy z daní, spotřeba domácností i remitence od Jordánců pracujících v zahraničí. Vládní náklady přitom i díky pandemii narostly, což Jordánsko řeší dalším zadlužováním, v roce 2021 dluh dosáhne zřejmě 122% HDP. Trvalou bolestí je nedostatek kapitálu. Vytouženému přílivu přímých zahraničních investic brání zejména komplikovaná legislativa, Jordánsko přitom slibuje úpravu zákona o investicích už řadu let. O tempu oživení ekonomiky rozhodne především míra a rychlost potřebných reforem i slibovaných vládních investic, které požaduje nejen jordánská veřejnost, ale v souvislosti se svými půjčkami i např. MMF. Apeluje mj. na zlepšení podnikatelského prostředí, strukturální reformy v totálně ztrátovém státním energetickém sektoru, modernizaci dopravní infrastruktury, fiskální transparentnost, reformu pracovního trhu, efektivitu veřejných výdajů a snížení počtu daňových výjimek.

Jordánská ekonomika je výrazně orientovaná na služby, jež dlouhodobě vytváří až 2/3 HDP a zaměstnávají 3/4 ekonomicky aktivních obyvatel. Klíčový je turismus, včetně zdravotnického, finanční služby, doprava, narůstá podíl ICT. Průmysl se na HDP podílí cca 20 %, nejdůležitější je potravinářský a chemický. Stavební boom minulých let byl závislý na investicích ze zemí Zálivu, které nyní výrazně zeslábly. Zemědělství má v Jordánsku obtížné geografické podmínky a vyžaduje umělé zavlažování. Spotřebuje cca 2/3 dostupné vody, přitom generuje jen cca 5 % HDP. Jednou z priorit je jeho modernizace a navýšení vlastní produkce potravin. Jordánsko dováží 98% potravinových položek a 97 % energetických zdrojů. Kromě ropy, plynu a potravin se nejvíce dováží osobní auta a další dopravní prostředky, strojírenská zařízení, elektronika, farmaceutika a další chybějící suroviny, např. ocel. Jordánsko vyváží (protože i vyrábí) relativně úzký sortiment zboží, což mj. snižuje benefity jeho kvalitní sítě obchodních dohod a zvyšuje riziko plynoucí z výkyvů mezinárodní poptávky. Hlavními vývozními položkami jsou potaš a fosfáty (a produkty z nich), obecně chemické produkty a textil. Jordánsko je největším vývozcem fenolových derivátů na světě. Jedním z úspěšných kroků Jordánska na podporu ekonomiky během pandemie byla podpora diverzifikace exportu. Jordánsko získalo nové obchodní partnery v Africe, Karibiku i jižní Americe. Vývoz hnojiv v roce 2020 vzrostl o 23 %, mimořádný byl nárůst vývozu jordánských šperků (o 218%).

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	1,9	3,8	-5,1	2,6	3,3
HDP/obyv. (USD/PPP)	9 510,0	9 810,0	8 960,0	8 970,0	9 370,0
Inflace (%)	4,5	0,8	0,3	0,7	3,3
Nezaměstnanost (%)	18,6	19,1	25,0	22,0	18,6
Export zboží (mld. USD)	7,8	8,3	7,8	8,4	8,9
Import zboží (mld. USD)	18,1	17,1	14,2	15,1	17,4
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-10,3	-8,7	-6,3	-6,8	-8,6
Průmyslová produkce (% změna)	-6,1	1,5	-30,0	37,0	9,0
Populace (mil.)	10,3	10,6	11,2	11,6	11,7
Konkurenceschopnost	73/140	70/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	5/7	5/7	5/7	5/7	N/A

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Hlavními zdroji státní pokladny jsou příjmy z daní a zahraniční pomoc. Sektory s nejvyššími daňovými výnosy jsou stále značně paralyzovány díky pandemii. Výše finanční pomoci ze zahraničí v roce 2021 dosáhne cca 3,75 mld. USD. Dary z toho budou jen něco přes 0,8 mld. USD, tedy výrazně méně, než na co je Jordánsko zvyklé a s čím počítá. Důležitým finančním zdrojem jsou remitendy od Jordánců pracujících v zahraničí. Obvykle dosahují výše okolo 0,5 mld. USD ročně, vzhledem k ekonomickým problémům zemí Zálivu, kde většina pracuje, ale rovněž poklesly. Výdaje přitom, a to i kvůli rekordní nezaměstnanosti a rostoucí chudobě, stále stoupají. Zvýšení daní je v současné situaci kontroverzní téma, byť bude zřejmě v dohledné době nezbytné. To samé platí pro odstranění dotací na ceny elektřiny a vody.

Jordánský rozpočet je trvale deficitní, schodek za rok 2021 se blíží 10 % HDP. Vzhledem k plánovaným nákladům a chybějícím zdrojům příjmů lze očekávat v lepším případě pomalé snižování rozpočtového deficitu, zatímco dluh, který v únoru 2021 dosáhl 47 mld. USD, by měl v následujících dvou letech ještě dále vzrůst až na 125 % HDP. Zhruba 60 % dluhu tvoří domácí závazky. Polovina zahraničního dluhu je u soukromých věřitelů. Rozpočet na rok 2021 počítá s výdaji ve výši 14 mld. USD, přičemž jen dluhová služba si vyžádá již 15 % z něj. Skoro 30 % směřuje tradičně k bezpečnostním složkám, 16 % na armádní penze a 25 % státní správě. Na kapitálové výdaje má rozpočet vyhrazeno 10 %, ovšem jen méně než 2 % mají jít na nové projekty. Je otázka, kde jordánská vláda chce hledat prostředky na slibované investice na podporu růstu ekonomiky (mj. digitalizaci, modernizaci infrastruktury, zlepšení stavu veřejného zdravotnictví) a v neposlední řadě na navýšení podílu energie z domácích, tedy obnovitelných zdrojů, k čemuž jsou v Jordánsku ideální sluneční i větrné podmínky.

Jordánská obchodní bilance je trvale pasivní, s výjimkou služeb. Aktuální snížení obchodního deficitu na 6,3 mld. USD za rok 2020 je způsobeno výrazným propadem dovozu během pandemie a pravděpodobně se nejedná o trvalý trend. Devizové rezervy centrální banky se pohybují ve výši okolo 15 mld. USD.

Veřejné finance 2020	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	- 9,7
Veřejný dluh (% HDP)	122,0
Bilance běžného účtu (mld. USD)	- 2,2
Daně	
PO	základní 20 %, řada výjimek
FO	progresivní 5 % - 30 %
DPH	základní 16 %, řada výjimek

2.3 Bankovní systém

Jordánsko má poměrně stabilní sektor finančních služeb. Bankovníctví mu jednoznačně dominuje a vytváří zhruba 18 % HDP. Pro bankovní činnost v Jordánsku je klíčový Banking Law No.28/2000, který mj. specifikuje odlišné podmínky pro islámské banky, jejichž podíl na jordánském bankovním trhu postupně roste. Dohled nad finančním trhem uplatňuje centrální banka, včetně udělování licencí pro bankovní činnost. Její měnovou politiku ovlivňuje i dlouhodobé pevné navázání jordánského dináru na americký dolar v kurzu 0,71 JOD za 1 USD. V reakci na ekonomické dopady pandemie v roce 2020 snížila úroveň základní úrokovou sazbu na 2,5 %, čímž zopakovala její historické minimum. I díky dalším opatřením centrální banky (postupné navýšení likvidity o 1 mld. JOD, snížení výše povinné rezervy atd.) bankovníctví dokonce i nyní vykazuje mírný růst. Hlavním rizikem ale zůstává, kolik postižených firem bude schopno začít splácet půjčky po konci roku 2021, kdy vyprší opatření v podobě odložení splátek. V Jordánsku poskytuje bankovní služby 27 institucí, z toho je 16 domácích a 7 zahraničních standardních peněžních ústavů a 3 domácí a 1 zahraniční islámská banka. Kromě arabských zahraničních bank na trhu působí také CitiBank a Standard Chartered Bank. Jordánský bankovní sektor vznikl v roce 1948, kdy Arab Bank, první soukromá finanční instituce v arabském světě, přesunula své hlavní sídlo z Jeruzaléma do Ammánu. Arab Bank je nadále největším bankovním ústavem v Jordánsku (cca 60 % veškerých bankovních aktiv). Disponuje více než 600 pobočkami na pěti kontinentech (včetně Londýna, Frankfurtu nebo Singapuru), specializuje se i financování mezinárodního obchodu, což samozřejmě zahrnuje i standardní nabídku akreditivů. Nabízí je i další významné jordánské peněžní ústavy. Bank of Jordan je komerční banka s více než 100 poboček v Jordánsku a 12 v Palestině. Cairo Amman Bank má rovněž pobočky na palestýnských územích, a dále také v Bahrajnu. Capital Bank vznikla jako Export & Finance Bank v roce 1995 a specializuje se na kompletní servis bankovních produktů pro firmy v Jordánsku a Iráku, přičemž nyní vlastní 61 % podíl v National Bank of Iraq. Jordan Kuwait Bank založila v roce 1976 skupina jordánských a kuvajtských investorů. Jako první v zemi zavedla elektronické bankovníctví. Kromě Jordánska má pobočky na palestýnských územích a na Kypru.

2.4 Daňový systém

Na dokončení revize jordánské daňové politiky naléhá nejen MMF. Problémem je zejména velké množství různých výjimek i efektivita výběru daní. Systém činí nepřehledným i jeho časté změny. Vzhledem k stavu státních financí se očekává všeobecné zvýšení daní, nicméně je stále odkládáno s ohledem na očekávanou bouřlivou reakci velké části společnosti. Specifickou složkou daní z příjmu je národní příspěvková daň určená na splácení státního dluhu v rozsahu 1 – 7 %. Daň z příjmu platí jednou za kalendářní rok fyzické osoby, které pobývaly v zemi 183 či více dní v roce, a to pouze z příjmů vzniklých v Jordánsku. Sazba je progresivní dle výše příjmu, nad 200 000 JOD ročně se navíc platí ještě 1 % příspěvkové národní daně. Nejnižší daň platí lidé s příjmy do 5 000 JOD, a to 5 %. Do 20 000 JOD se pak s každými dalšími 5 000 JOD zvyšuje o 5 %. S příjmy nad 20 000 JOD činí 25 %, nad 1 mil. JOD pak 30 %. U právnických osob vzniká povinnost daňového přiznání automaticky registrací u ministerstva průmyslu a obchodu, bez níž nelze v Jordánsku provádět podnikatelskou činnost ani jediný den. Lze si vybrat, zda bude uplatňována za fiskální či kalendářní rok. Nejvíce platí banky (35 % daň z příjmu + 3 % příspěvková národní daň). Základní daň 24 % platí výrobci a distributoři elektřiny (+ 3 %), těžební (+ 7 %), telekomunikační (+ 2 %) a finanční společnosti jiné než banky - přičemž příspěvková daň je u pojišťoven a zajišťoven 2 %, u ostatních 4 %. Základní daň, tj. platná pro sektory mimo výjimky, je 20 % + 1 %. Některým odvětvím byla dočasně snížena, každoročně se však zvedá, aby v roce 2024 dosáhla standardní výše 20 %. Konkrétně to znamená, že v roce 2021 výrobci drogistického zboží a oblečení platí 14 % + 1 %, ostatní průmyslové sektory 16 % + 1 %. Zcela specifická pravidla platí pro společnosti registrované ve speciálních průmyslových zónách. Základní DPH činí v roce 2021 16 %. Snížené DPH jsou 0%, 2%, 4%, 5% a 10%. Na některé, především luxusní zboží je výrazně vyšší. K platbě DPH je třeba se přihlásit při zdanitelném obrátu nad 30 000 JOD.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

EU je nyní největším jordánským obchodním partnerem i zahraničním investorem (cca 55 % podíl), Jordánsko je 63. největším obchodním partnerem EU (2020). Obchodní obrat dosáhl v roce 2020 výše 3,4 mld. EUR, což reprezentovalo 14,7 % jordánského a 0,1 % EU obchodu. Jordánsko vyváží do EU především chemikálie, těžební a strojírenské produkty. Z EU dováží hlavně strojírenská zařízení, dopravními prostředky a potraviny. V roce 2020 přes 20 % jordánského dovozu pocházelo z EU, ale pouze 2,1% jeho vývozu směřovalo do EU. Vyrovnanou bilanci má Jordánsko s EU v obchodu se službami. V roce 2019 vývoz služeb do EU činil 0,87 mld. EUR, dovoz z EU dosáhl 0,86 miliardy EUR.

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	3 293,3	3 429,0	2 997,4	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	273,6	320,5	361,0	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	-3 019,7	-3 108,5	-2 636,3	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Obchodní bilance ČR s Jordánskem je dlouhodobě aktivní. Nejdůležitějšími položkami českého vývozu jsou motorová vozidla a jejich součásti, zbraně, zvukové reproduční přístroje a další elektronická zařízení. Jordánsko do ČR dováží hlavně oblečení. V roce 2020 bylo Jordánsko 82. největším obchodním partnerem ČR, vzájemný obrat zboží dosáhl hodnoty 1,75 mld. Kč. Pandemie zastavila předchozí vzestupný trend, v roce 2019 byl obrat o téměř miliardu vyšší. Krátce před vynucenou pauzou výrazně zintenzivněly i vzájemné aktivity v oblasti cestovního ruchu. Pro Jordánsko je v ČR zajímavá především zdravotnická turistika a specificky lázeňství.

Obchodní výměna s ČR (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	1,1	2,7	1,0	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	0,1	0,1	0,8	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	-1,1	-2,6	-0,2	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Hlavní smluvní základ pro obchod mezi EU a Jordánskem je asociační dohoda, která vstoupila v platnost v roce 2002 a zajišťuje preferenční

zacházení v oblasti zboží, dále zahrnuje ustanovení týkající se veřejných zakázek, investic a ochrany práv k duševnímu vlastnictví. Na jejím základě se schází Asociační výbor EU – Jordánsko a také jeho podvýbor pro průmysl, obchod a služby. Jordánsko je partnerskou zemí jižní dimenze Evropské politiky sousedství a součástí systému celoevropsko-středomořské kumulace pravidel původu (tzv. Pan-Euro-Med kumulace). V roce 2016 byl uzavřen tzv. EU-Jordan Compact vztahující se k dopadům krize v Sýrii a v souladu s ním i vstoupila v platnost výjimka zjednodušující pravidla původu pro přístup jordánského zboží na trh EU firmám, které zaměstnávají syrské uprchlíky. Ačkoli v roce 2011 Rada EU přijela mandát pro sjednávání moderní Prohloubené a komplexní dohody o volném obchodu (DCFTA) s Jordánskem, jednání ještě nezačala kvůli nedostatečné připravenosti této země.

Smlouvy s ČR

ČR uzavřela v roce 2017 s Jordánskem mezivládní dohodu o hospodářské spolupráci, na jejímž základě byla ustavena Česko - jordánská smíšená komise pro ekonomickou spolupráci na úrovni ministrů obchodu, a také o spolupráci při rozvoji mírového využití jaderné energie. Dohoda mezi ČR a Jordánskem o ochraně a podpoře investic z roku 1997 byla renegociována, nová verze platí od roku 2009. Smlouva o zamezení dvojímu zdanění vstoupila v platnost 2007. Od roku 2008 je v platnosti dohoda o spolupráci v oblasti cestovního ruchu, od 2009 dohoda o spolupráci mezi ministerstvy obrany obou zemí. Dále je platnosti dohoda o dohodě o kulturní a vědecké spolupráci (1978), o spolupráci v oblasti zdravotnictví a lékařských věd (upravena 1995), dvoustranná vládní dohoda o leteckých službách (1997) a memorandum o porozumění v energetické oblasti (2015). Memorandum o spolupráci s Hospodářskou komorou Jordánska má podepsáno jak Hospodářská komora ČR (2008), tak Svaz průmyslu a dopravy (2015).

3.3 Rozvojová spolupráce

Jordánsko jedním z největších příjemců mezinárodní pomoci na světě. Jejím primárním smyslem je usnadnit této rozvojové zemi s velkým množstvím uprchlíků z okolních zemí ekonomicky i sociálně zvládat dopady souvisejícího náporu na její infrastrukturu od školství po zásobování vodou. Hlavními poskytovateli pomoci jsou USA, EU jako celek, Německo, Francie, Velká Británie, Kanada, v různé míře státy Zálivu, MMF, Světová banka. Pro Jordánsko se postupně stala letitá zahraniční pomoc (půjčky i granty) nepostradatelným zdrojem rozpočtu. Mezi lety 2009 - 2019 se jednalo o 26 mld. USD. Vzhledem k dopadům pandemie na vlastní zemi ale někteří dárci (výrazně UK, Saudská Arábie) svou pomoc formou darů nyní snižují. Od začátku syrské krize v roce 2011 poskytla Evropská unie humanitární, rozvojovou a finanční pomoc do Jordánska ve výši 3,3 miliardy EUR. EU plní své závazky i na základě dohody přijaté k řešení krize v Sýrii na londýnské konferenci v roce 2016 a na bruselských konferencích z let 2017 až 2021. Kromě toho EU podporuje Jordánsko systematicky prostřednictvím European Neighbourhood Instrument. Za posledních 20 let EBRD investovala v Jordánsku téměř 1 mld. dolarů, z toho 90 % v soukromém a 10 % ve veřejném sektoru, cílí především na obnovitelné zdroje, např. financování stavby solárních elektráren. V roce 2018 otevřela pobočku v Ammánu Evropská investiční banka, preferuje projekty z oblasti energetiky, vodohospodářství a mikrofinancování. Zahraniční rozvojová spolupráce ČR a Jordánska se soustředí na sociální následky syrské uprchlické vlny. ČR v rámci rozvojové pomoci realizuje malé lokální projekty, např. vybudování dětského centra v uprchlickém táboře Zaatari, komunitní centrum s keramickou pecí v Zarqa či zdravotnickou kliniku. Také byly realizovány programy „Pomoc na místě“, zaměřené na zdravotní péči a vzdělávání pro syrské děti. ČR pomáhá i prostřednictvím programu lékařské pomoci „MEDEVAC“, tj. vysláním operačních misí českých lékařů do Jordánska.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

Jordánská vláda má ve svých prioritách řadu logických investičních priorit, konkrétní plány ale zatím neexistují. Kromě obranného sektoru, který má svou třetinu rozpočtu jistou, je v současné době velkou otázkou, kterou cestou se bude Jordánsko nadále ubírat.

► Energetický průmysl

Jordánsko je z 90 % pokryto pouští, slunce svítí 320 dní v roce a silný vítr je zde každodenním jevem. Na rozdíl od většiny zemí v regionu nemá vlastní významná ložiska ropy a plynu, které ale přitom používá jako výhradní zdroje pro své tepelné elektrárny. Výdaje na dovoz, ztráty způsobené zastaralou sítí a následně i dotované ceny elektřiny jsou mimořádnou zátěží pro státní rozpočet. Kritická energetická závislost na sousedech přináší Jordánsku vedle ekonomických i závažné politické problémy. Přesto je zde solární energetika navzdory takřka ideálním podmínkám stále teprve v začátcích, ještě méně se pokročilo s větrnými elektrárnami. Další cestou zvažovanou cestou je jaderná energetika, její rozvoj má na starosti Jordánská komise pro atomovou energii (www.jaec.gov.jo). Jordánsko navíc disponuje 5. největšími zásobami ropné břidlice na světě, k nimž hledá využití. Vláda plánuje dle programového prohlášení pobídky pro výrobu „čisté“ energie a zvyšování energetické účinnosti. Mezi své priority zařadila modernizaci a rozšíření energetické infrastruktury, a to jak vnitrostátní, tak v rámci regionu. Pokud dojde snížení/odstranění dotací na elektřinu (možná už od roku 2022), měl by vzrůst zájem o úsporná řešení, včetně izolačních technik pro budovy apod.

► ICT

Jordánsko je demograficky země s velmi mladou a zároveň poměrně kvalitně technicky vzdělanou populací, díky níž prudce narůstá i popularita informačních technologií. Během uzavření a omezení kvůli pandemii se zde zásadním způsobem rozšířil rozsah e-commerce. Jordánsko má dlouhodobou ambici být regionální ICT hub a stát se centrem IT výzkumu a inovací. Cílem jordánské vlády je digitalizace státní správy. Existuje zde ministerstvo digitální ekonomiky a podnikání, připravuje se National E-commerce Strategy. Jordánsko se zajímá o projekty umělé inteligence, smart cities a speciálně smart technologie pro dopravu a zdravotnictví. Tématem se stává kybernetická bezpečnost.

► Obranný průmysl

Na bezpečnost země směřuje pravidelně třetina jordánské rozpočtu a tento trend se v dohledné době měnit rozhodně nebude. Klíčová jordánská instituce, zodpovědná za vybavení bezpečnostních složek, Jordan Design & Development Bureau (www.joddb.com, dříve KADDB) opakovaně potvrzuje, že stojí o pokračování a další rozšíření spolupráce s českými firmami. V tuto chvíli se konkrétně jedná o podvozky pro vojenská auta na míru, střelivo, pistole, kovací a odlévací výrobní linky pro zbrojní výrobu, nicméně JODDB se zajímá i o další nabídky využitelné pro tuto oblast, včetně oblasti umělé inteligence. Veletrh SOFEX, který se pořádá každé dva roky, je ideální příležitostí prezentovat relevantní produkty.

► Vodohospodářský a odpadní průmysl

Potíže s přístupem k vodě se týkají velké části početně rychle rostoucí populace a poptávka i stoupá napříč výrobními odvětvími. Investice do udržitelného hospodaření s vodou jsou proto jednou z post-covidových priorit, stejně jako větší zapojení soukromého sektoru. Poptávají se inovativní řešení pro odsolování mořské vody a sanitaci pitné vody, rozšíření možností ohledně většího využití dešťové vody. Plánuje se modernizace příslušné infrastruktury a v neposlední řadě se hledají řešení pro zamezení plýtvání včetně úspornějšího zacházení s vodou při výrobních procesech - a to zejména v zemědělství, které spotřebovává velké množství vody v Jordánsku. Vlajkovou lodí nových projektů za finanční spoluúčasti zdejšího zastoupení EU se má stát odpadové hospodářství, Kromě toho jsou na stole také další možnosti v podobě podpory nových podnikatelských inkubátorů či vypracování ucelené studie s cílem zabránit bleskovým záplavám, s jejichž ničivými následky se Jordánsko v případě silnějších dešťů každoročně potýká.

► Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Pandemie ukázala v plném světle nedostatky veřejného zdravotnictví. To se týká i vybavení nemocnic, které by se mělo zásadně modernizovat a rozšiřovat by se měl i počet nemocničních lůžek, vybavení pro JIP včetně monitorů a ventilátorů. V plánu je výstavba nová vojenská i civilní nemocnice a kliniky nukleární medicíny. Tendry jsou vyhlašovány na stránkách Ministerstva zdravotnictví (www.moh.gov.jo). Po uvolnění situace lze očekávat návrat významu zdravotnické turistiky, která se týká soukromých zdravotnických zařízení, v jejichž zájmu je udržet si pověst o své výjimečné úrovni v regionu a špičkovém technickém vybavení. Důležitým kontaktem je proto i Asociace soukromých nemocnic (phajordan.org)

► Zemědělský a potravinářský průmysl

Průběžný silný populační růst v Jordánsku i okolních zemích zajišťuje stabilní poptávku po potravinách. Pandemie přitom také akcentovala otázky potravinové bezpečnosti země, která dováží 98 % potravinových položek. Jordánsko hledá způsoby jak posílit vlastní produkci potravin modernizací svého zemědělství, které je závislé na zavlažování. Podporovat chce i zvyšování přidané hodnoty dalším zpracováním primárních produktů, zejména pokud jde o technologie pro zpracování ovoce a zeleniny. Perspektivním oborem je včelařství, které je zde „v plenkách“, ačkoli podmínky v úrodných údolích jsou pro něj téměř ideální. Stát podporuje hydroponické pěstování i rybí farmy.

► Železniční a kolejová doprava

Jordánsko má díky své geografické poloze předpoklady být důležitým dopravním uzlem regionu. Potenciál dobře strategicky umístěného námořního přístavu Aqaba by významně navýšila rekonstrukce nejprve alespoň části železniční trati z něj směrem do vnitrozemí, následně pak až do Ammánu. V současnosti je zpracovávána technická studie, samotný projekt by mohl být zahájen relativně brzy. Jsou připravovány plány na propojení saúdskoarabské železniční sítě přes jordánské území s železniční infrastrukturou u Středozemního moře s cílem obnovit dřívější trasu Orient Expressu. Vzhledem k stavu jordánské ekonomiky je ale tento projekt bez významných finančních zdrojů ze zahraničí těžko proveditelný.

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Jordánci jsou v obchodních záležitostech spíše konzervativní a neradi se rozhodují rychle. Důvěra a osobní kontakt jsou pro ně důležitou součástí obchodu a dávají jim obvykle přednost před rizikem, byť spojeným s vidinou většího či okamžitého zisku. Prioritou jsou pro ně dlouhodobé dobré vztahy, nicméně ani ty i v případě pozitivních zkušeností nespíchají rozvíjet dále. Úspěšně probíhající obchod nechají raději další dobu jet v zaběhlých kolejích, než začnou být nakloněni prozkoumávání dalších možností. Věci v Jordánsku potřebují svůj čas, dlouhé rozmýšlení či opožděné reakce na nabídky či dotazy neznamenaají automaticky nezájem a trpělivost se může z dlouhodobého hlediska rozhodně vyplatit.

4.2 Oslovení

Nejlepší příležitostí je určitě oslovení v rámci tematicky zaměřených akcí, jako jsou veletrhy, konference, podnikatelská fóra apod. Další cestou je nalezení důvěryhodného prostředníka, který již potřebnými osobními kontakty disponuje. V Jordánsku má váhu i oslovení a zprostředkování schůzky prostřednictvím zastupitelského úřadu. Možností je také požádat o spolupráci některou z místních obchodních komor. Přímé první oslovení e-mailem či telefonicky bez osobního kontaktu či doporučení není nevhodné, ale snižuje pravděpodobnost úspěchu.

4.3 Obchodní schůzka

Po projevení oboustranného zájmu je schůzku možné sjednat e-mailem i telefonicky. Následně je vhodné se vzájemně informovat detailně, kdo přesně se schůzky zúčastní, případně specifikovat téma. Je zvykem si potvrdit schůzku den před jejím konáním a dostavit se na s ní včas či dokonce s mírným předstihem. Výměna vizitek v úvodu je očekávanou samozřejmostí. Předání dárků může být milou pozorností, vhodná je např. drobnost z českého skla, ovšem nikoli určená pro alkoholické nápoje, a rozhodně ne přímo alkohol. Počáteční odmítnutí daru je obvyklou zdvořilostí, očekává se, že budete naléhat na jeho přijetí.

V Jordánsku pracovní týden začíná v neděli a končí ve čtvrtek. Navrhovat schůzku v pátek, který je hlavním svátečním dnem, je krajně nevhodné. Pokud to lze, je rozhodně lepší vyhnout se jednání během náboženských svátků (a to nejen Ramadánu). Schůzky se mohou konat jak v kancelářích, tak v restauracích. Pokud se jedná o schůzku v Jordánsku, je výběr místa schůzky vhodné nechat na jordánském protějšku. Pokud zvete jordánského partnera do restaurace v ČR, je důležité se ujistit, že menu nabízí i pokrmy, které nejsou v rozporu s islámskými pravidly pro stravování (jistota je ryba či zelenina).

Řada jordánských obchodníků studovala a pracovala v Evropě či USA, což usnadňuje vzájemné pochopení. Je možné se setkat s tím, že někteří z nich mají větší ambice, než nakonec dokáží zrealizovat. Nemusí jít přitom o snahu o podvod, ale spíše přecenění vlastních možností. Jednání o ceně může mít charakter smlouvání doprovázeného většími emocemi, než je pro nás obvyklé, což je třeba nebrat si osobně. Je taktické od začátku počítat s prostorem pro slevu, aby bylo kam ustupovat a obě strany se mohly cítit spokojené. Důležitá je pro Jordánce přátelská až velmi srdečná atmosféra jednání, očekávají se projevy vzájemné úcty. Váhavé ano ale také díky tomu může být i zdvořilým ne. Nadšení projevované během jednání nemusí vyústit v reálné výsledky. Přerušování jednání vyřizováním jiných záležitostí (především telefonátů) je celkem běžné a není to vnímáno jako neslušnost.

Vzdělanější Jordánci jsou zpravidla velmi tolerantní k evropským způsobům a k jiným vyznáním, a to i když jsou osobně konzervativními

muslimy, na oplátku očekávají respekt k vlastní víře a zvykům. Jordánský obchodník bude velmi pravděpodobně jednat stejně s mužem i ženou. Atmosféru ale může uvolnit, pokud jsou oba týmy genderově vyrovnány, a to bez ohledu na to, kdo jednání vede. Podobně může pomoci i věkově rovnoměrné zastoupení. Počet členů záleží na typu jednání, ze strany jordánského partnera počítejte spíše s větším. Pro předejití případným rozpakům je lepší znát a přizpůsobit složení delegace, nepovažuje se za dotěrné se zeptat předem.

Je důležité počítat s tím, že pro jordánský protějšek (muže i ženu) může být z náboženských důvodů nepříjemné podání ruky osobě opačného pohlaví. Trapné situaci odmítnutí nabízené ruky se pak snaží vyhnout rychlým vyjádřením úcty mírnou úklonou s pravou rukou přiloženou na srdci. Tuto situaci je třeba nebrat si osobně, není to výraz neúcty. Pokud daná osoba použije tuto úklonu, určitě ruku nenabízejte a pozdravte stejným způsobem. K nabízení podání ruky je obecně třeba přistupovat zdrženlivě, v žádném případě by ruku neměla nabízet žena. Při obchodních jednáních se nehodí nabízet alkohol. Ačkoli ho někteří Jordánci pijí, není to obvyklá a široce přijatelná společenská norma. Pro některé konzervativní muslimy je dokonce nepřijatelné i jen sedět u stolu, na němž je alkohol.

Pro jednání v Jordánsku je ideální standardní formální evropský oděv. U mužů i žen se v Jordánsku očekává zahalená minimálně horní část paží. Pokud má žena sukni, je projevem slušnosti a respektu délka alespoň po kolena. Zakrývat vlasy si není třeba, nedělají to ani některé Jordánky a od Evropanky to nikdo neočekává. Pozvání domů není neobvyklé, ale ani očekávatelnou samozřejmostí. Přichází obvykle až v rámci prohloubení kontaktů a dlouhodobějších dobrých vztahů. Sluší se přijít s květinou a reprezentativní bonboniérou.

4.4 Komunikace

Angličtina je relativně běžnou součástí života v Jordánsku, speciálně v Ammánu. Komunikovat v ní lze i se státními orgány, pro obchodníky je v podstatě samozřejmostí. Arabština či jen pár zdvořilostních arabských frází může být vřele uvítáno, nicméně neznalost není překážkou.

V Jordánsku se standardně již při prvním kontaktu (a to i písemnou formou) používá křestní jméno ve spojení s oslovením pane či paní (Mr. Jan, Mrs. Jana) nebo třeba i akademickým titulem (Doctor Youssef atd.). Jednání začíná řadou zdvořilostí, které se netýkají obchodu. Tato úvodní konverzace obvykle trvá déle, než jsme zvyklí, jít hned k věci je považováno za neslušné a zbrklé. Hodí se ocenit přírodní krásy, historické památky, místní jídlo a pohostinnost. Je možné zažertovat o místním stylu řízení, ale jinak je na místě zdržet veškeré kritiky. Jordánci jsou hrdí na svoji zemi a je pro ně velmi osobní záležitostí, pokud někdo komentuje její nedostatky. Absolutně nepřijatelné je jakkoli kritizovat krále a královskou rodinu, kontraproduktivní je vyjadřovat se i k vnitropolitické a ekonomické situaci země. Vzhledem k složité pozici Jordánska v palestínsko-izraelském konfliktu se také velmi doporučuje se vyhnout tomuto tématu i blízkovýchodní politice celkově.

Citlivým tématem je i otázka etnicity. Většina obyvatel Jordánska je palestínského původu, někteří Jordánci se rádi spojují s původní berberskou kulturou, pro jiné to příjemné není. Zapovězeným tématem hovoru je manželka, matka, dcery a obecně ženská část rodiny či konkrétní rodinné záležitosti. Je zcela nepříjemné znevažovat islám, náboženské praktiky a víru v Boha. Tolerance a projevovaný respekt především vůči křesťanství, které je v zemi minoritně zastoupeno, je i oficiální politikou krále. Je třeba ale být opatrný s ateismem a nejlépe se této informací/hovoru na toto téma zcela vyhnout.

S příchodem pandemie se v Jordánsku velmi rozšířila on-line forma komunikace, zejména v soukromé sféře. Osobní kontakt je však stále rozhodně lepší variantou, pokud je možný. Komunikace e-mailem je v pořádku, je třeba ale počítat s prodlevami v odpovědích. Telefonicky se věci obvykle vyřídí rychleji. V Jordánsku je nyní i ve formálním styku poměrně běžná a populární komunikace zprávami přes WhatsApp apod., a to i ještě před prvním setkáním. Reakce bývá rozhodně pružnější než přes e-mail.

4.5 Doporučení

Přístup na jordánský trh je pro zahraniční firmu poměrně komplikovaný, volba spolehlivého místního partnera bývá důležitým klíčem. Místní obchodní komory mohou poskytnout užitečné rady. Pro jednání v Jordánsku je třeba hodně trpělivosti a smířit se zdoluhavými byrokratickými procedurami i možnými časovými prodlevami v reakcích partnera. Po každém setkání dělá dobrý dojem reagovat písemným oceněním/poděkováním za schůzku, zejména v případě státních úředníků. Zásadní je s otevřenou myslí reagovat na možné kulturní rozdíly a nebrat si případné zádrhly osobně, nebývají zamýšleny jako urážka. Oproti našim standardům, e-mailová adresa z běžných prohlížečů není nutně známkou nerespektu. I větší a zavedené firmy mohou mít nekvalitní nebo žádné webové stránky.

4.6 Státní svátky

Státními svátky s pevně daným datem jsou Nový rok (1. ledna), Svátek práce (1. května), Den nezávislosti (25. května) a Vánoce (25. prosince). Integrální součástí života v Jordánsku jsou náboženské svátky, jejichž načasování se mění v závislosti na lunárním kalendáři. Pokud není přímo volno, je pracovní doba během jejich trvání obvykle zkrácená, přičemž řada lidí si také vybírá dovolenou. Oficiální volné dny v rámci

těchto svátků jsou dopředu určeny spíše přibližně, konkrétní data se ohlašují často až na poslední chvíli dle rozhodnutí místních náboženských autorit. Během měsíce Ramadán se většina muslimů se celou dobu od rozednění do setmění postí včetně veškerých tekutin i tabáku a rovněž všechny restaurace jsou po tuto část dne zavřené. Ramadán by měl v roce 2022 začít v prvním týdnu dubna a skončit v prvním týdnu května, Svátek oběti (Eid al-Adha) proběhne v třetím (rok 2021), respektive druhém (rok 2022) červencovém týdnu. Islámský nový rok připadne na 19. srpen v roce 2021 a 30. červenec v roce 2022, Den narození proroka Mohammeda pak bude slaven 18. října v roce 2021 a 8. října v roce 2022.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Jordánský trh už desetiletí funguje v úzké vazbě na západní trhy a státy Zálivu a obyvatelstvo je zvyklé primárně na výrobky z těchto destinací. I díky rozsáhlým preferencím plynoucím z obchodní dohody uzavřené s USA je zde velká konkurence amerického zboží. Stejně jako ze Spojených arabských emirátů nebo Saudské Arábie, které jsou s Jordánskem a většinou ostatních arabských zemí součástí velkoryse pojaté Greater Arab Free Trade Area. Asociační dohoda s EU s Jordánskem, která vstoupila v platnost v roce 2002, této úrovně liberalizace nedosahuje, nicméně dlouhodobě budované obchodní vazby s Německem, Francií, Velkou Británií či Španělskem jsou více než patrné. Zároveň prudce narůstá dovoz především levného zboží z Číny.

Povědomí o českých výrobcích je v Jordánsku poměrně nízké, na důvěře k nim je třeba pracovat. Do Jordánska se dováží 98% potravinových položek, trh je ale vydatně zásobován především dovozem z výše jmenovaných států. Nový produkt na trhu potřebuje dostatečně kvalitní kampaň. Jordánsko obecně dováží i většinu dalších průmyslových výrobků. V Jordánsku se nevyrábí žádné osobní automobily, v současné době vláda úlevou na clech podporuje dovoz elektromobilů a hybridních vozů. Jordánsko je pro mnoho firem výrobním a obchodním zázemím pro Irák a také i pro palestinská území a další státy regionu.

Výše cel je pro ČR dána asociační dohodou EU - Jordánsko. Pro dovoz a vývoz je až na výjimky potřebná licence, která se obvykle uděluje automaticky. Vláda může plně nebo částečně vyhradit dovoz nebo vývoz kteréhokoliv zboží určitému ministerstvu, veřejné společnosti nebo specializované instituci. Také ad hoc omezuje vývoz některých, především zemědělských komodit. Spolu se clem se dále jako jeden poplatek vybírá 16 % DPH, 5% je poplatek za dovozní licenci, 6 % jednotné další (dodatečné) clo, 6% univerzitní a municipální poplatky, 3 % další daň, 1 % poplatek na obchodní centra. Klíčový je v této oblasti Customs Law č.20/1998 (+ změny dané v č. 33/2018 a č. 10/2019).

Pro dovoz jsou požadovány osvědčení o původu, vydané příslušnou institucí v zemi vývozce, konosament a u tranzitujícího zboží celní deklarace vydaná sousední zemí. Kupní cena a původ zboží musejí být uvedeny na fakturách a všech dalších dokumentech spolu s dopravním, pojištěním a dalšími náklady. Na všech fakturách musí být popis dováženého zboží v arabštině. Na výrobcích musí být označení země původu, např. „Made in Czech Republic“. Místní dovozce musí předložit dovozní licenci. Uvedení jiného než skutečného množství zboží ve faktuře může být pokládáno za pašování, trestané až trojnásobkem hodnoty cla. Kontrola vývozu je v působnosti Ministerstva financí a Ministerstva průmyslu a obchodu. Vývozní povolení není třeba k vývozu tranzitujícího zboží, zboží ze zón volného obchodu, zboží dočasně dovezeného nebo k reexportu.

Vzhledem k vlastní limitované schopnosti vyvážet se hlavní zájem Jordánska směrem k zahraničí soustředí na investice, které se mu ale nedaří lákat v potřebném a žádaném množství. Nicméně stále nepřijalo dlouho slibovaný nový investiční zákon (v platnosti tak zůstává Investment Law č. 30 z roku 2014), který měl bezprostředně navazovat na nedávno přijatý Public-Private Partnership Law 17/2020. V zemi existuje více než 200 různých obchodních předpisů a omezení. Některé rozdíly mezi domácími a zahraničními investory byly již smazány, jiné zůstávají – např. v omezení vlastnictví pozemků či požadavků na výši základního kapitálu. V některých sektorech je stanoven limit zahraničního kapitálu, a to na 49 % (týká se např. některých sektorů služeb, stavebnictví, velkoobchod i maloobchod a zahraniční obchod). Zahraniční investice jsou zakázány např. u pozemní dopravy a realitních služeb. Přetrvávajícím problémem je ale také přístup státních úředníků, byrokracie a dlouhé lhůty pro vyřizování nezbytných administrativních úkonů.

Zpráva „Doing Business“ z roku 2020 umístila Jordánsko na 75. pozici s celkovým skóre 69,0, což je historicky nejlepší výsledek a výrazné zlepšení oproti předchozímu hodnocení, kdy skončilo na 104. místě. Bylo to především ocenění zjednodušení přístupu k půjčkám díky novému zákonu o transakcích s movitým majetkem, nového insolvenčního zákona a usnadnění platby daní elektronickou formou.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

V Jordánsku nelze podnikat bez registrace společnosti u Ministerstva průmyslu a obchodu, respektive u jemu podřízeného úřadu Companies Control Department, který na starost dohled na podnikatelské subjekty a vede (pouze v arabštině) dostupný rejstřík firem. Dle Companies Law č. 4/2002 je se možné registrovat jako 1) společnost s ručením omezeným 2) akciová společnost 3) komanditní společnost 4) joint venture 5) offshore společnost a 6) zahraniční pobočka. Číslo této registrace je základním identifikačním znakem pro jakoukoliv další firemní komunikace. V návaznosti na tuto registraci je třeba zřídit nový bankovní účet a vložit na něj 50 % počátečního kapitálu a následně se registrovat jako daňový plátec u úřadu pro daně z příjmu a prodeje (Income and Sales Tax Department). Pokud se společnost bude věnovat obchodním aktivitám, musí se navíc poté registrovat u obchodní komory, pokud průmyslovým, pak u průmyslové komory. Všechny podniky musejí žádat o roční licence od příslušné municipality. Také je třeba registrace u Social Security Office. Místní kancelář nebo reprezentace může provozovat v Jordánsku obchodní aktivitu, s tím, že nejméně polovina jejich zaměstnanců musí být místních. České firmy zatím s ohledem na komplikovanost prostředí, zejména nesrozumitelnou byrokracii, volí pro vstup na trh cestu přes místního partnera.

5.3 Marketing a komunikace

Jordánský trh, především s potravinami a módním zbožím, je již dlouho zvyklý na široký sortiment výrobků západní výroby či kvality, a to včetně atraktivity jejich prezentace jak reklamou, tak obalem. Movitá část obyvatelstva, žijící především v hlavním městě Ammánu, má poměrně dobrý přehled o aktuálních světových trendech, potrpí si na značky, které jsou dostatečně známé, případně mají luxusní image. Obal potravin obsahuje obvykle název a další informace jak v arabštině, tak v angličtině, a to i u většiny domácí produkce. Slevy a akce typu 2+1 zdarma jsou zde velmi rozšířené. U relevantních výrobků se očekává certifikát o halal původu.

Základem komunikace s koncovým spotřebitelem musí být jednoznačně arabština, kterou lze „okořenit“ jednoduchými a srozumitelnými hesly v angličtině. Jordánsko je zvyklé na reklamy v západním stylu, ovšem s respektováním muslimských tabu, jako jsou odhalená těla, alkohol nebo náznaky intimity. Vzhledem k průměrnému věku populace okolo 24 let a oblíbě sociálních sítí se hlavními komunikačními kanály pro propagaci spotřebního zboží stávají právě ony – Facebook, Instagram i další. I vzhledem k místní tradici důrazu na osobní doporučení, roste popularita i počet místních influencerů. Klasické internetové prostředky, jako jsou kvalitní webové stránky, se zde nestihly příliš rozšířit, řada jordánských firem je stále nemá nebo rozhodně neodpovídají našim standardům. S rozšiřováním e-commerce se pomalu mění i tato situace. Kvalitní webové stránky s alespoň částí informací v arabštině tak mohou být konkurenční výhodou, pokud k nim dobře vedená kampaň na sociálních sítích přitáhne dostatek pozornosti.

Využití televizní reklamy v jordánských televizích nemusí mít očekávaný dopad. Díky absenci jazykové bariéry jsou zde sledované především komerční televizní kanály z arabsky mluvících okolních zemí. Nabídka místních televizních stanic je relativně chudá. Naši představě o komerční televizi orientované i na zábavu a zhruba odpovídá pouze Roya TV, která má i kvalitní internetové zpravodajství (též v angličtině) a aktivní sociální síť. Zejména směrem ke starší generaci lze k reklamním účelům použít i místní tisk, např. arabské deníky Ar-Ra`i (nejčtenější) či Ad-Dustúr, Jordan Times (anglicky psaný deník) či Al-Aswák (arabský obchodní deník). Vzhledem k neexistenci klasických poštovních schránek se nechávají letáky za stěrači aut či pod vchodovou brankou. Marketingové společnosti (s ohledem na mizivou ochranu osobních údajů) oficiálně nabízí kampaň rozepisováním e-mailů a sms. Především v hlavním městě Ammánu, kde je většina kupní síly celé země, se využívá i výrazných druhů outdoorových kampaní, od velkých světelných reklam, přes gigaboards na dálničních mostech až po reklamní spoty na obřích obrazovkách umístěných v luxusních nákupních centrech i vprostřed rušných křižovatek.

U zboží, technologií nebo služeb orientovaných na specifický okruh zákazníků, je určitě velmi vhodné je prezentovat na speciálně zaměřených akcích, výstavách, veletrzích či podnikatelských fórech. Osobní kontakt a prezentace znamená v Jordánsku hodně. V případě B2B kontaktů jsou dostačující prezentační materiály v angličtině, nicméně arabština rozhodně přidává plusové body, zejména pokud by šlo o nabídku vůči státní instituci

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Jordánsko se svým vstupem do Světové obchodní organizace (WTO) v roce 2000 automaticky zavázalo vůči ostatním členům organizace dodržovat závazky plynoucí z Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS), která je jednou ze základních a integrálních součástí Dohody o zřízení WTO. Jordánsko je také již od roku 1972 členem Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO), která je specializovanou agenturou OSN, a od roku 2017 signatářem mezinárodní Smlouvy o patentové spolupráci. Pro vztah mezi Jordánskem a ČR jsou závazná i ustanovení týkající se ochrany práv k duševnímu vlastnictví v Asociační dohodě EU a Jordánska, platné od roku 2002.

Autorská práva chrání Copyright Protection Law č. 22/1992 a jeho poslední úprava zákonem č. 23/2014, nicméně až po jejich registraci u Národní knihovny, což je podřízená organizace jordánského Ministerstva kultury. Průmyslové vlastnictví řeší Law on Industrial Designs and Models č. 14/2000, Trademarks Law č. 33/1952 (dodatky – zákony č. 34/1999, č. 29/2007 a č. 15/2008), Patent Law č. 32/1999 (dodatky - zákony č. 71/2001 a č. 28/2007), Trade Names Law č. 9/2006, a Law on Geographical Indications č. 8/2000. Klíčovou institucí je Ministerstvo průmyslu a obchodu, respektive pod něj spadající Ředitelství ochrany průmyslového vlastnictví a Registr patentů a obchodních značek. Zaregistrovat obchodní značku lze i u dvou soukromých subjektů, Abu Ghazaleh Intellectual Property a SABA&Co. Intellectual Property. Náklady na registraci se pohybují mezi 450 až 700 JOD.

V oblasti ochrany práv k duševnímu vlastnictví nepatří Jordánsko mezi známé problémové země. Global Competitiveness Report hodnotí situaci v Jordánsku v rámci regionu jako jednu z nejlepších a ani Spojené státy necitili potřebu zařadit ho na tzv. Watch List. Hlavním problémem je nicméně, a to navzdory vládním kampaním včetně přímo cílených na prodejny, že se v zemi nadále prodávají padělané audiovizuální nosiče pocházející především ze zahraničí, častým jevem je i nelegální software. Situaci se snaží řešit jordánský celní úřad, který spolu s policií vytvořil speciální jednotky pro odhalování a zabavování padělaného zboží. Vznikla také mezirezortní komise pro vymáhání autorských práv.

5.5 Trh veřejných zakázek

Jordánsko příliš nespěchá na přistoupení k Dohodě o vládních zakázkách při WTO a již řadu let si udržuje pouze jen status pozorovatele. Na české firmy se sice vztahují relevantní ustanovení Asociační dohody EU – Jordánsko, ty ale zdaleka nedosahují úrovně závazků z nových moderních obchodních dohod EU. Jordánsko oficiálně deklaruje svůj zájem na dosažení jednotného, otevřeného, srozumitelného a kontrolovatelného systému veřejných zakázek, což po něm požadují i světové finanční instituce v rámci svých podpůrných programů. Klíčovým momentem mělo být přijetí směrnice o sjednocení vládních zakázek, k němuž došlo v roce 2019, její zavádění do praxe zatím ale pokročilo jen málo. Avizovaný výbor pro dohled a příslušné implementační útvary nebyly zatím ustanoveny, slibované zásadní reformy neprobíhají. Zastřešující institucí se měl stát speciální úřad pro vládní zakázky, spadající přímo pod premiéra - Government Procurement Department (www.gdp.gov.jo). Ten byl již ustaven sloučením dosud oddělených institucí pro zadávání vládních zakázek na zboží a služby a na léky a zdravotnické potřeb. Formálně pod něj také bylo zařazeno i velké množství různých komisí a výborů vyhlášujících vládní zakázky. Ty ale nadále postupují ve svých zaběhlých kolejích, což v konečném důsledku znamená, že v Jordánsku stále funguje přes padesát těžko srozumitelných systémů pravidel a požadavků, které se u jednotlivých zadavatelů v oblasti veřejných zakázek často velmi liší. V neposlední řadě zůstává v platnosti také značné množství nejasných a někdy i protichůdných právních předpisů. Limitována bývá výše podílu zahraniční účasti, využití domácích zdrojů či uskutečnění části zpracovatelského procesu na území Jordánska. Samotné procesy výběru vítěze nebývají příliš transparentní. Nadále přetrvává i samostatná zadavatelská instituce pro oblast veřejných prací a inženýrských služeb, kterou je Government Tenders Department (www.gtd.gov.jo), přičemž se účastnit mohou pouze jordánské subjekty. Vlastní pravidla mají zvláštní ekonomické zóny, mohou je mít státní podniky a v podstatě kterákoli další státní instituce na nižší než vládní úrovni. Oproti plánům zaostalo i zavádění systému elektronického zadávání veřejných zakázek. Tzv. JONEPS (www.joneps.gov.jo) zatím běží ve zkušební verzi v arabštině, přičemž časem by měla být i kompletně dostupná v anglické jazykové verzi (zatím není v angličtině dostupná ani samotné znění zákona).

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Platební morálka jordánských firem není obvykle problematická, zejména pokud jsou předem jasné stanoveny podmínky dodání i platby. Vzhledem k tomu, že dlouhodobě obchodují především se západními společnostmi, jsou zvyklé respektovat obvyklé standardy mezinárodního obchodu, což znamená především platby ve formě akreditivu. Obchodní spory přísluší jordánským civilním soudům, které rozhodují podle místních zákonů, pokud smlouva nestanoví jiný právní základ. Spory lze řešit i prostřednictvím arbitrážní komise ustanovené při Jordánské obchodní komoře. Soudní cesta v Jordánsku je běh na dlouhou trať s nejistým výsledkem. Problémem nejsou ani tak nedostatky jordánského právní řádu, jako nákladná a komplikovaná související byrokracie a především délka soudních řízení, obojí přitom (nejen) Doing Business hodnotí jako jedny horších i v rámci regionu Blízkého východu a severní Afriky. Obecně se v souvislosti s jordánskou justicí objevují také stížnosti na transparentnost a koherenci soudních rozhodnutí.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Nejjednodušší cestou získání jordánského vstupního víza pro občany ČR je jeho zakoupení za 40 JOD po přeletu na letišti Queen Alia International Airport v Ammánu či na letišti v Aqabě. Podmínkou je cestovní pas s dobou platnosti ještě alespoň 6 měsíců. Směnit valuty za jordánské dináry lze ještě před pasovou kontrolou. O vízum je možné rovněž požádat i předem na jordánských zastupitelských úřadech, pro

ČR je příslušný Zastupitelský úřad Jordánska ve Vídni. Toto vízum má platnost 30 dnů, s tím, že ho lze prodloužit registrací na cizinecké policii až na 90 dní. Jordánsko požaduje také výjezdovou daň při opuštění země ve výši 10 JOD – letenka ji má již automaticky zahrnutu v ceně, je třeba ji samostatně uhradit pouze v případě využití pozemní či námořní cesty. Pro vstup do Jordánska není problémem izraelské vízum v pase, což neplatí pro některé další arabské země. Možnosti pozemního vstupu do Jordánska, které sousedí s Irákem, Izraelem, palestinskými územími na Západním břehu Jordánu, Sýrií, Irákem a Saúdskou Arábií se mění v závislosti na momentálním vývoji především bezpečnostní situace. Aktuální stav a platná pravidla (včetně možnosti pořídit vízum až na místě) pro překročení pozemních hranic je nutné konzultovat předem ideálně s jordánskými zastupitelskými úřady. V případě příjezdu motorovým vozidlem je nutné předložit mezinárodní řidičský průkaz a technický průkaz, dále pak přímo na hranicích zaplatit pojištění cca 40 USD na týden. Podrobné a aktuální informace o dopravě z letiště do centra jsou dostupné na www.amman-airport.com/transport.php. Na Zastupitelský úřad ČR v Ammánu se lze dostat pouze autem, ať už pronajatým či taxíkem (s ohledem na čistotu i dobrou cenu je nejlepší využít služby aplikace Uber, i s běžným taxikářem je záhodno dohodnout se na ceně předem).

Bezpečnost a specificky bezpečnost cizinců je v Jordánsku prioritou. Na policii, která je vůči cizincům velmi vstřícná, je možné obracet se při jakémkoliv problému. V západní části země, kde se nachází hlavní město Ammán, Mrtvé moře, námořní přístav Aqaba a naprostá většina památek, je situace dlouhodobě stabilizovaná a běžná kriminalita srovnatelná či spíše menší než v ČR, pouze s tím, že nelze úplně vyloučit nepřijemnou pozornost vůči ženám bez mužského doprovodu. Naopak pohyb v oblastech hranic se Sýrií a Irákem rozhodně není bezpečnou volbou. Pěší pohyb po Ammánu je komplikovaný absencí chodníků a bezpečných přechodů. Městská hromadná doprava autobusy existuje v omezeném rozsahu pouze v Ammánu a Irbidu, nicméně její systém je pro cizince obtížně srozumitelný – ať už se týká absence jízdnicích řádů či standardních zastávek. Pro přesuny po Jordánsku lze doporučit autobusovou dopravu společnosti JETT. Standardním způsobem i pro návštěvníky je doprava osobními automobily, ať už všudypřítomnými a relativně levnými taxíky či pronajatými auty (možno pronajmout i s řidičem). Pro pronájem auta a řízení motorového vozidla je nutné vlastnit mezinárodní řidičský průkaz. Je na místě upozornit, že místní silniční provoz není pro každého. Z obvyklých pravidel se víceméně respektují pouze světlá na semaforech, jinak jen málokdo upozorňuje na změnu směru jízdy, přednost má, kdo si troufne, a viníkem nehody je automaticky řidič s nabouranou přední částí vozu. V případě hospitalizace v důsledku dopravní nehody či jiného úrazu je v jordánských zdravotnických zařízeních vyžadována platba za ošetření předem - v některých případech složení zálohy ve výši třetiny až poloviny při přijetí do nemocnice, což může v případě zranění vážnějšího charakteru představovat několik desítek tisíc CZK. Poplatek lze uhradit na místě bankovní kartou, nicméně je nezbytné mít na bankovním účtu dostatečnou finanční hotovost a také denní limit pro výběr/provedení platby. V Ammánu a turistických centrech (Aqaba, Mrtvé moře) jsou k dispozici kvalitní a luxusní hotely včetně renomovaných mezinárodních sítí. V těchto lokalitách lze běžně platit kartou i v menších obchodech a restauracích. Voda z vodovodní sítě by měla být zdravotně nezávadná, není však příliš chutná, a proto se standardně pitná voda kupuje balená. Její zakoupení není v obydlených oblastech žádný problém.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Jordánské právo vyžaduje, aby každý zaměstnanec bez jordánského občanství měl tzv. garanta, který za zaměstnance plně zodpovídá. Bez něj nelze získat pracovní povolení a povolení k pobytu v zemi, které je třeba každoročně obnovovat. Garant musí mít registraci k podnikání u jordánského ministerstva průmyslu a obchodu. Povolení uděluje ministerstvo práce, je k němu kromě vyplněných formulářů, kopie pasu a fotografie potřeba kladné vyjádření ministerstva vnitra, zdravotní prohlídka u příslušné instituce ministerstva zdravotnictví, pracovní smlouva a doklad o místním pojištění. Základní poplatek je 300 JOD + další menší poplatky. Minimální mzda v Jordánsku nyní činí 220 JOD (cca 250 EUR). Zaměstnavatelé odvádějí 10 % a zaměstnanci 5 % na sociální pojištění. Maximální délka smlouvy na dobu určitou je 5 let, zkušební doba je maximálně 3 měsíce. V případě, že nejde o manuální práci s nízkým finančním i společenským ohodnocením, tak vzhledem k vysoké nezaměstnanosti vláda povoluje zaměstnávání cizinců spíše jen výjimečně.

5.9 Veletrhy a akce

Nejvýznamnějším veletrhem s širším regionálním dopadem je SOFEX (Special Operations Forces Exhibition and Conference), koná se jednou za dva roky s podporou jordánského krále i armády. Jedná se o ideální šanci prezentovat širokou škálu produktů obranného průmyslu a navázat osobní kontakty především ze zástupci bezpečnostních složek zodpovědných za jejich vybavení. Kvůli pandemii odložený 13. ročník se uskutečnil až na přelomu října/listopadu 2022, prvně v Aqabě u Rudého moře. Aktuální informace lze nalézt na webových stránkách www.sofexjordan.com, případně přímo u organizátora (e-mail: ataweel@sofexjordan.com; tel. +962 6 5627301). Stejný organizátor se rozhodl uspořádat akci specificky zaměřenou na projekty umělé inteligence využitelné v obranném průmyslu (včetně komplexních řešení pro „smart cities“), s níž úzce souvisí i otázka kybernetické bezpečnosti. Mezinárodní výstava a konference AIDTSEC 2021 (The Artificial Intelligence Defence Technologies & Cyber Security Exhibition & Conference) se uskutečnila ve dnech 27. – 28. 10. 2021 hybridní formou. Fyzická část proběhne na pobřeží Mrtvého moře v Hussein bin Talal Convention Center. Odložen byl i veletrh SONEX, který je zaměřen na solární energetiku. Nově by měl proběhnout v červnu 2022 v Ammánu, www.sonex.jo. Vzhledem k tomu, že v případě základního technického vybavení dávají jordánské instituce přednost nejlevnějším nabídkám především z Číny, SONEX je nejvhodnější prostor osobně představit konkurenční výhody kvalitnějšího zboží a inovativní řešení. Více informací u pořádající společnosti Golden Gate Exhibitions (www.jordanfairs.com; info@jordanfairs.com nebo goldgate@go.com.jo, + 962 6 5658501). Tato společnost souběžně na stejném místě pořádá

i veletrh JIMEX, který je zaměřen na strojírenství a elektrostrojírenství (www.jimex.jo). V oblasti zemědělství a potravinářských produktů jsou nejvýznamnější výstavy, které pořádá Technical Consultancy Center (www.tc-center.com, sales@tc-center.com, +962 6 5533386). Ještě v listopadu 2021 by v Ammánu měl proběhnout 11. ročník dvojevýstavy Sawsana/Vetrana – Sawsana je zaměřena na pěstování plodin a Vetrana na veškeré aspekty chovu zvířat, včelaření, rybích farem atd. Přímo na potraviny a potravinářské technologie je zaměřená výstava IRIS, jejíž 7. ročník byl přeložen na duben 2022.

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Zastupitelský úřad na úrovni velvyslanectví s diplomatickou, konzulární a obchodní působností pro Jordánské hášimovské království sídlí v hlavním městě Ammánu. Mimořádným a zplnomocněným velvyslancem je v současné době JUDr. Josef Koutský. V Jordánsku agentury CzechTrade, CzechInvest či CzechTourism zastoupení nemají.

Velvyslanectví ČR v Jordánsku:

Lokalita: Ammán, čtvrť Abdoun, Halab street 34 (poblíž Abdoun Circle)

Poštovní adresa: P.O.Box 2213, Amman 11181, Jordan

Mezinárodní volací znak pro Jordánsko: + 962

Telefonní spojení na ZÚ: + 962 6 5927051-2; fax: + 962 6 5927053

E-mail: amman@embassy.mzv.cz; commerce_amman@mzv.cz

Pracovní doba: neděle – čtvrtek od 8:30 do 17:00

Spojení z letiště a z centra města: Letiště Queen Alia International Airport je od velvyslanectví vzdáleno okolo 30 km, což znamená zhruba půl hodiny cesty autem. Pro dopravu z letiště na velvyslanectví je možné využít běžné taxi (žlutá barva, cenu je dobré domluvit si předem), aplikaci Uber (fixní cena 15 JOD, obvykle lepší cena a vyšší komfort než běžný taxík) či Careem. Na letišti jsou dostupná i tzv. servisní taxi (bílá barva), která nabírají cestující do zaplnění míst. Možností je také autobus Airport Express, jehož nejbližší zastávka od velvyslanectví (Fourth Circle) je vzdálená cca 2km, dále je nutné vzít si běžné taxi. Podrobné a aktuální informace o dopravě jsou dostupné na <https://www.amman-airport.com/transport.php>. Také pro cestu z centra a obecně pohyb po městě je vhodným dopravním prostředkem taxi, podmínky pro pěší přesuny jsou značně ztíženy, chodníky a přechody pro chodce nejsou samozřejmostí. V Ammánu existuje MHD (autobusy), nelze ji ale cizinci doporučit, neboť její systém je obtížně srozumitelný a jízdní řády jen velmi přibližné.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

- 911 - tísňové volání (policie, záchranka, hasiči)
- 190 – dopravní nehody
- 191 – kriminální policie
- 193 – záchranná služba
- 194 - dálniční policie
- 199 – hasiči
- 196 - imigrační policie (vízové a pobytové náležitosti)
- 117777 nebo 06 569 0386 – turistická policie (24 hodin denně, angličtina)

06 500 2777 - letiště Queen Alia International Airport

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Oficiální stránky krále: www.kingabdullah.jo

Vláda: portal.jordan.gov.jo

Premiér: www.pm.gov.jo

Ministerstvo zahraničních věcí: www.mfa.gov.jo; e-mail: mofa@fm.gov.jo

Ministerstvo průmyslu a obchodu: www.mit.gov.jo; e-mail: info@mit.gov.jo

Ministerstvo plánování a mezinárodní spolupráce: www.mop.gov.jo/Default/En; e-mail: mop@mop.gov.jo

Ministerstvo financí: mof.gov.jo/Default/En; e-mail: info@mof.gov.jo

Ministerstvo vnitra: moi.gov.jo/Default/En; e-mail: info@moi.gov.jo

Ministerstvo spravedlnosti: www.moj.gov.jo; feedback@moj.gov.jo

Ministerstvo dopravy: www.mot.gov.jo/Default/En; info@mot.gov.jo

Ministerstvo vody a zavlažování: mwi.gov.jo; e-mail: info@mwi.gov.jo

Ministerstvo digitální ekonomiky a podnikání: www.modee.gov.jo/Default/En; e-mail: modee@modee.gov.jo

Ministerstvo energetiky a minerálních zdrojů: memr.gov.jo/Default/En; e-mail: memr@memr.gov.jo

Ministerstvo práce: www.mol.gov.jo; e-mail: info@mol.gov.jo

Ministerstvo zdravotnictví: www.moh.gov.jo; e-mail: info@moh.gov.jo

Ministerstvo zemědělství: www.moa.gov.jo; e-mail: agri@moa.gov.jo

Ministerstvo vysokoškolského vzdělávání a výzkumu: www.mohe.gov.jo; e-mail: mohe@mohe.gov.jo

Ministerstvo veřejných prací a bydlení: www.mpwh.gov.jo; e-mail: mpwh@mpwh.gov.jo

Ministerstvo regionální správy: www.mma.gov.jo; e-mail: dewan@mma.gov.jo

Ministerstvo sociálního rozvoje: www.mosd.gov.jo; e-mail: contact@mosd.gov.jo

Ministerstvo turismu a památek: www.mota.gov.jo; e-mail: tourism@mota.gov.jo

Ministerstvo náboženských záležitostí a správy svatých míst: www.awqaf.gov.jo; e-mail: awqaf@awqaf.gov.jo

Ministerstvo kultury: culture.gov.jo; e-mail: info@culture.gov.jo

Ministerstvo školství: moe.gov.jo; e-mail: moecs@moe.gov.jo

Ministerstvo životního prostředí: www.moenv.gov.jo/Default/En; e-mail: info@moenv.gov.jo

Ministerstvo politických a parlamentních záležitostí: www.moppa.gov.jo; e-mail: info@mopd.gov.jo

Ministerstvo mládeže: www.moy.gov.jo; e-mail: web@moy.gov.jo

Central Bank of Jordan: www.cbj.gov.jo

Jordan Investment Commission: www.jic.gov.jo

Jordan Enterprises Development Corporation: www.jedco.gov.jo

Government Procurement Department: www.gdp.gov.jo

SOUHRNNÁ TERITORIÁLNÍ INFORMACE - JORDÁNSKO

Jordan Online E-Procurement System: www.joneps.gov.jo

Jordan Customs Department: www.customs.gov.jo

General Sales and Income Tax Department: www.gst.gov.jo

Jordan Chamber of Commerce: www.jocc.org.jo

Jordan Chamber of Industry: www.jci.org.jo

Amman Chamber of Commerce: www.ammanchamber.org.jo

Amman Chamber of Industry: www.aci.org.jo

Jordanian Businessmen Association: en.jba.com.jo

Jordan Europe Business Association: www.jeba.org.jo

Jordan Atomic Energy Commission: www.jaec.gov.jo

Jordan Design and Development Bureau (nejdůležitější státní zbrojovka): www.joddb.com

Amman Stock Exchange: www.ase.com.jo

Jordan Free Zones: www.free-zones.gov.jo

Aqaba Special Economic Zone: www.aqabazone.com

Jordan Tourism Board: www.visitjordan.com

Jordan News Agency Petra (státní tisková agentura, i anglicky): petra.gov.jo

Jordan Times (deník, anglicky): www.jordantimes.com

Jordan News (deník, anglicky): www.jordannews.jo

internetové zpravodajství TV Roya v angličtině: en.royanews.tv